

Народна банка на Република Македонија

АНКЕТА ЗА КРЕДИТНА АКТИВНОСТ

Октомври, 2008 година

АНКЕТА ЗА КРЕДИТНАТА АКТИВНОСТ

октомври 2008

Имајќи го предвид значењето на кредитите за функционирање на целокупната економија, располагањето со специфични квалитативни информации за условите за кредитирање значително го олеснува разбирањето на начинот на функционирање на пазарот на кредити. Од тие причини, во јули 2006 година, НБРМ започна со спроведување Анкета за кредитната активност на банките, којашто е конципирана на речиси ист начин како и Анкетата на Европската централна банка. Главната цел на Анкетата е да обезбеди информации за некампатните услови за кредитирање (коишто вообичаено не се расположливи). Воедно, Анкетата има за цел да даде процена на различните фактори што делуваат врз побарувачката на кредити.

Добиените информации од Анкетата би требало да овозможат посоодветно толкување на редовните статистички податоци за кредитната активност на банките. Имено, статистичките податоци го покажуваат износот на одобрените кредити, како и промените во текот на определен временски период, но не и факторите што делуваат врз таквите движења. Притоа, информациите од Анкетата коишто се однесуваат на очекуваните промени во стандардите за кредитирање и во побарувачката на кредити овозможуваат подобро разбирање на идните економски текови.

Структура на Анкетата

Анкетата е наменета за лицата во банките одговорни за градење на кредитната политика на банката. Анкетата содржи дваесет и четири прашања за минатите и за очекуваните движења на пазарот на кредити. Прашањата се поделени во две главни категории: кредити за претпријатијата и кредити за населението. Секоја категорија е анализирана од аспект на кредитните услови, побарувачката на кредити и очекувањата на банките.

Обработката на добиените одговори на анкетните прашања се заснова врз добиениот нето-процент, односно нетирање на збирот на процентите на анкетираните субјекти кои одговориле со првите две и збирот на процентите на анкетираните субјекти кои одговориле со последните две алтернативи, или обратно во зависност од прашањето.

Резултати од Анкетата за кредитната активност на банките за третиот квартал на
2008 година¹

Овој извештај е резултат на Анкетата за кредитна активност, што ја спроведе Народната банка на Република Македонија во октомври 2008 година².

¹Одговорите се пондирани во согласност со учеството на банките на одделните пазарни сегменти во третиот квартал (кредитирање на претпријатијата и кредитирање на населението), согласно со расположливите податоци во текот на обработката на одговорите.

² Со Анкетата се опфатени 15 банки, при што одговори доставија сите банки.

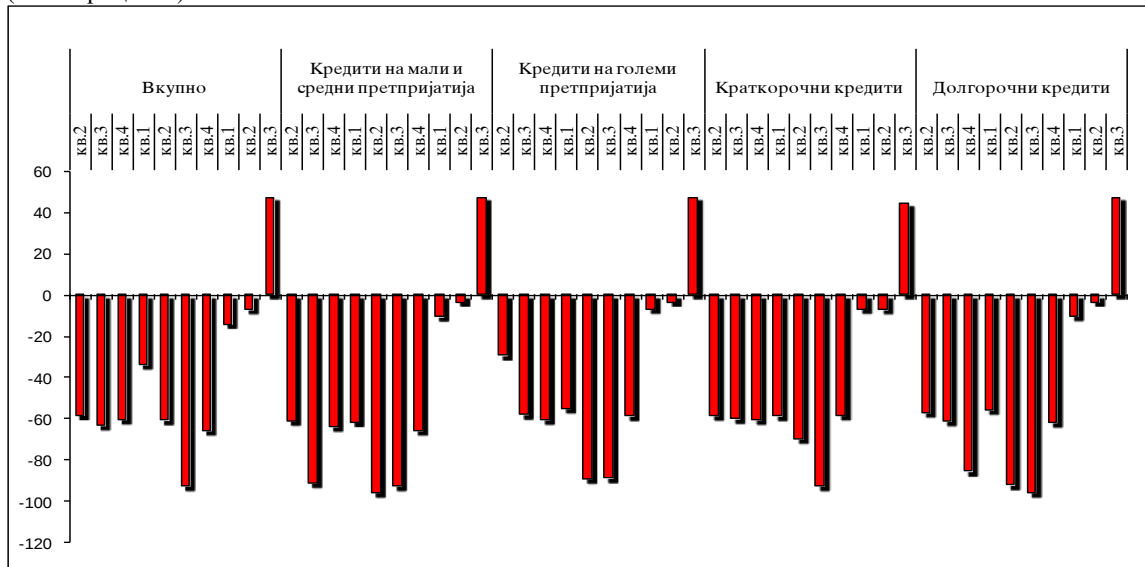
И покрај општата оценка за непроменетост на условите за кредитирање на претпријатијата во третиот квартал на 2008 година, резултатите од Анкетата укажуваат на промена на кредитните услови кај дел од банките во насока на делумно затегнување. Банките укажуваат на делумно релаксирање на условите за одобрување станбени кредити кај сегментот на кредитирање на населението, при непроменетост на условите за одобрување потрошувачки кредити. Од аспект на побарувачката, забележано е делумно зголемување на побарувачката на станбени кредити, при непроменетост на побарувачката на потрошувачки и корпоративни кредити. Во следните три месеци, најголем број од банките очекуваат делумно заострување на условите за одобрување кредити на населението и на корпоративниот сектор, при непроменетост на побарувачката на станбени, потрошувачки и корпоративни кредити.

Кредити на претпријатијата

Услови за кредитирање. Во третиот квартал на 2008 година, за првпат во изминативе две години, значителен дел од анкетираниите банки укажаа на промена на кредитните услови во насока на делумно затегнување. И покрај тоа што повеќе од половина од банките (околу 53%) пријавиле непроменетост на условите за кредитирање, сепак висок е процентот на банки (околу 48%) коишто укажале на делумно поконзервативни услови за кредитирање, како на групата мали и средни претпријатија, така и на големите претпријатија. Истата распределба на одговорите се јавува и од аспект на рочноста на одобрените кредити, каде што околу 45% од банките пријавиле делумно затегнување на кредитните услови. Како резултат на ваквите одговори беше забележано поместување на нето-процентите, коишто имаат висока позитивна вредност од околу 47.

Графикон 1

Услови за кредитирање при одобрување заеми или кредитни линии на претпријатијата (нето-процент*)

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се поконзервативни“ и „делумно се поконзервативни“, и збирот на процентите „делумно се порелаксирани“ и „значително се порелаксирани“.

Одговорите на банките, во врска со одделните специфични услови на кредитирање, соодветствуваат со општата оценка на банките за промените на условите за кредитирање. Како и во вториот квартал, над 50% од анкетираните банки се изјаснија за делумно затегнување на каматната политика, додека околу 42% од одговорите се задржаа во доменот на непроменетост на каматната стапка, како конкретен услов за одобрување кредити. Притоа, нето-процентот забележа промена од 74,2 во јули на 44,3 во октомври, во услови кога, за разлика од претходниот квартал, ниту една банка не укажа на значително поконзервативна каматна политика. Во поглед на останатите услови на одобрување кредити, и покрај тоа што најголем дел од банките (околу 70%) ги согледуваат како непроменети, забележано е поместување на дел од одговорите кон делумно затегнување и на овие услови. Така, околу 20% од банките укажале на делумно поконзервативни останати услови, што влијаеше во насока на поместување на нивниот нето-процент од зоната на негативни, во зоната на позитивни вредности.

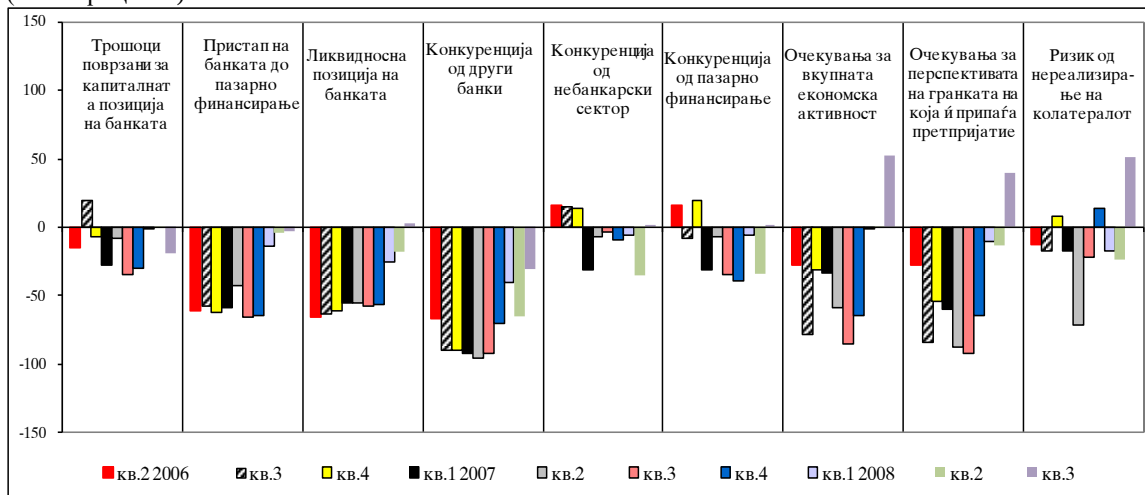
Во поглед на специфичните фактори што влијаат врз условите за кредитирање на претпријатијата, значајни поместувања се забележани кај согледувањата за ризик кај банките. Имено, околу 48% од банките оценуваат дека ризикот од нереализирање на колатералот и очекувањата за перспективата на гранката на која ѝ припаѓа претпријатието, во третиот квартал придонесоа за поконзервативни услови за кредитирање, што услови значителни промени кај нето-процентот кај двата фактори, од -24 и -13,5, соодветно во јули, на 50,6 и 39,1 во октомври 2008 година. Поместувања во иста насока се забележани и кај нето-процентот на факторот „очекувања за вкупната економска активност“ (од -0,1 во јули, на 52 во октомври) одразувајќи го мислењето на 55,2% од банките за делувањето на овој фактор кон затегнување на кредитните услови. Во однос на

притисокот од конкуренција, за разлика од претходниот квартал, кога една третина од банките го оценија влијанието на конкуренцијата од небанкарскиот сектор и од пазарното финансирање во насока на делумно релаксирање на кредитните услови, во третиот квартал на 2008 година 92,4% од банките го оценуваат како неутрално. Следствено, нето-процентот на овие фактори забележа промена од идентични -35,2 во јули на 1,1 во октомври. Од друга страна, над 50% од одговорите во поглед на ефектот од конкуренцијата од други банки, банките ги насочија кон неутралност, за разлика од претходниот квартал кога истиот процент банки го сметале овој фактор за главна причина за релаксирање на кредитните услови. Во согласност со ваквите движења, нето-процентот се помести -65,9 во јули на -31,5 во октомври. Промена во спротивна насока се јавува кај факторот „трошоци поврзани со капиталната позиција на банката“, за којшто 25,4% од банките сметаат дека придонесува за релаксирање на кредитните услови, за разлика од јули, кога 94,1% од банките упатуваа на неутрален ефект од овој фактор врз кредитните услови.

Од аспект на преносот на монетарните сигнали врз каматната политика на банките, во третиот квартал на 2008 година 51,6% од банките укажале на делумно влијание на промените на монетарната политика врз каматните одлуки на банките, за разлика од претходниот квартал, кога одговорите на банките беа речиси идентично распределени во насока на делумно и значително влијание (24,2% и 22,5%, соодветно) од една страна, додека околу 43% од анкетираниите банки укажаа на тоа дека монетарната политика немала влијание врз нивната каматна политика.

Графикон 2

Фактори што предизвикуваат промена на условите за кредитирање на корпоративниот сектор
(нето-процент*)

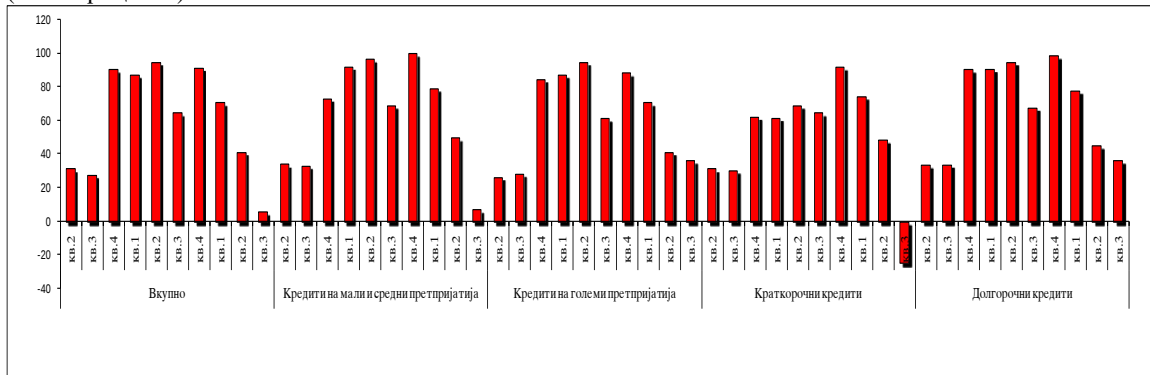
* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за релаксирање на условите за кредитирање) и „++“ (значително придонесуваат за релаксирање на условите за кредитирање).

Побарувачка на кредити. Во третиот квартал на 2008 година, 92,7% од анкетираниите банки укажаа на непроменетост на побарувачката на корпоративни кредити, за разлика од претходниот квартал кога 41,5% од одговорите беа распределени во насока на делумно зголемена кредитна побарувачка, што предизвика намалување на нето-процентот од 41,5 во јули, на 6 во октомври 2008 година. Ваквата општа оценка

во целост соодветствува со одговорите на банките за движењата кај побарувачката на малите и средните претпријатија, додека кај групата големи претпријатија, околу една третина од банките укажуваат на делумно зголемена побарувачка. Спротивни движења се забележани од аспект на рочноста на кредитите, при што 30,5% од банките оценуваат дека побарувачката за краткорочни кредити е делумно намалена, наспроти 36,5% од банките коишто упатуваат на делумно зголемување на побарувачката на долгорочни кредити. Притоа, ист е процентот на банки (63,5%) што пријавиле непроменетост на побарувачката и на краткорочни и на долгорочни кредити од страна на претпријатијата.

Графикон 3

Промена на побарувачката на кредити од страна на претпријатијата
(нето-процент*)

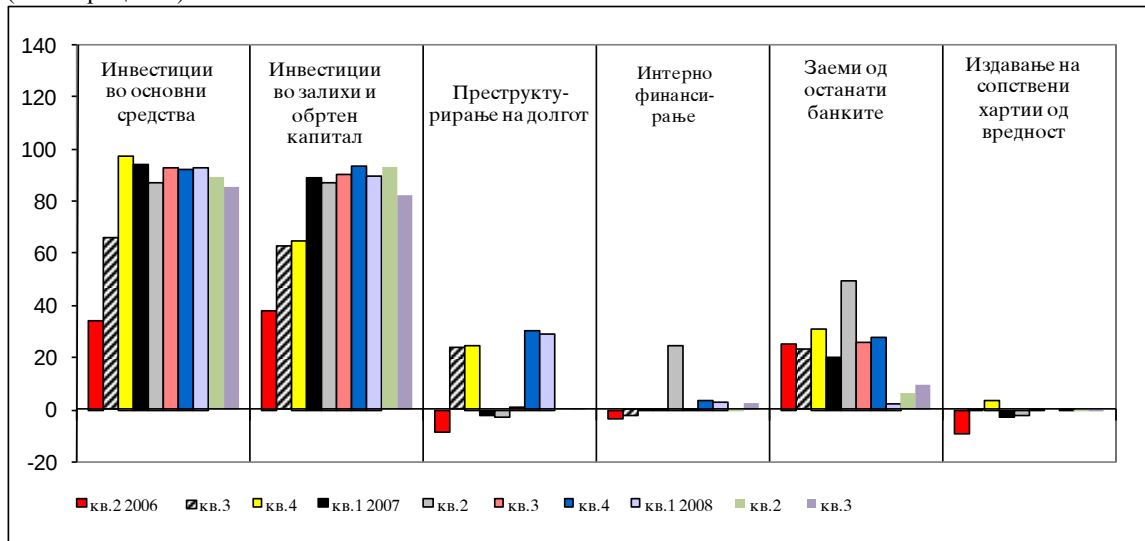

*Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“.

Од аспект на факторите коишто во третиот квартал од годината придонесоа за непроменетост на кредитната побарувачка на претпријатијата, 96% од анкетираниите банки го посочиле внатрешното финансирање. Истовремено, 69,8% од банките го посочиле реструктурирањето на долгот како фактор што придонесе за непроменета побарувачка, што упатува на непроменетост во одговорите на банките од претходниот квартал. Од друга страна, инвестициите во основни средства и залихи и обртен капитал и понатаму претставуваат фактори со стимулативно дејство врз побарувачката на корпоративни кредити. Кај останатите фактори коишто влијаат врз побарувачката на кредити не се забележува позначителна промена во споредба со претходниот квартал.

Графикон 4

Фактори што предизвикуваат промена на побарувачката на кредити на корпоративниот сектор
(нето-процент*)

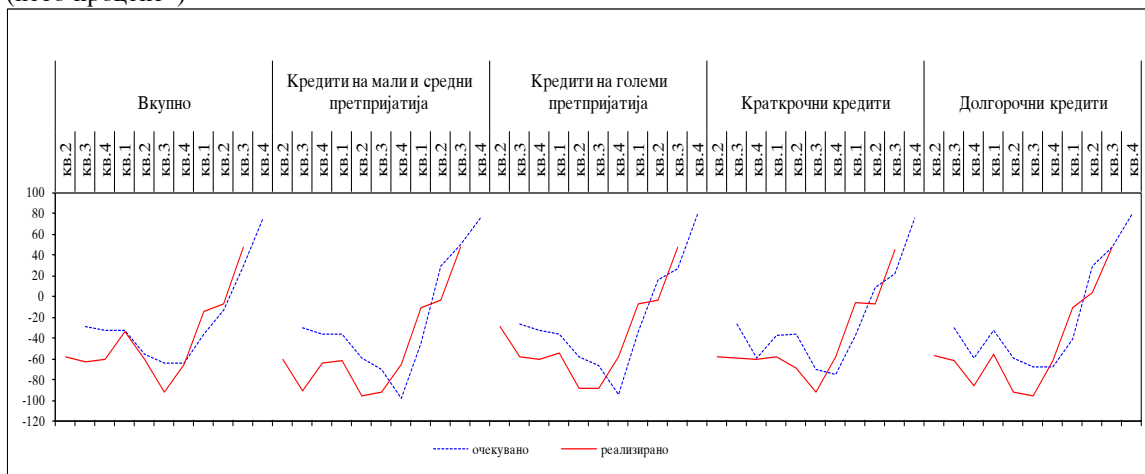

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

Очекувања. Во поглед на очекувањата за насоката на промена на кредитните услови во четвртиот квартал на 2008 година, најголем дел од банките (околу 79%) очекуваат заострување на кредитните услови, што значително се разликува од движењата на кои банките укажуваа во претходните анкети. Притоа, 56,4% од банките упатуваат на делумно затегнување на условите за кредитирање, додека 22,3% упатуваат на значително заострување на сите видови кредити, како на групата мали и средни претпријатија, така и на големите претпријатија.

Графикон 5

Очекувања на банките за промена на условите на кредитирање на корпоративниот сектор
(нето-процент*)

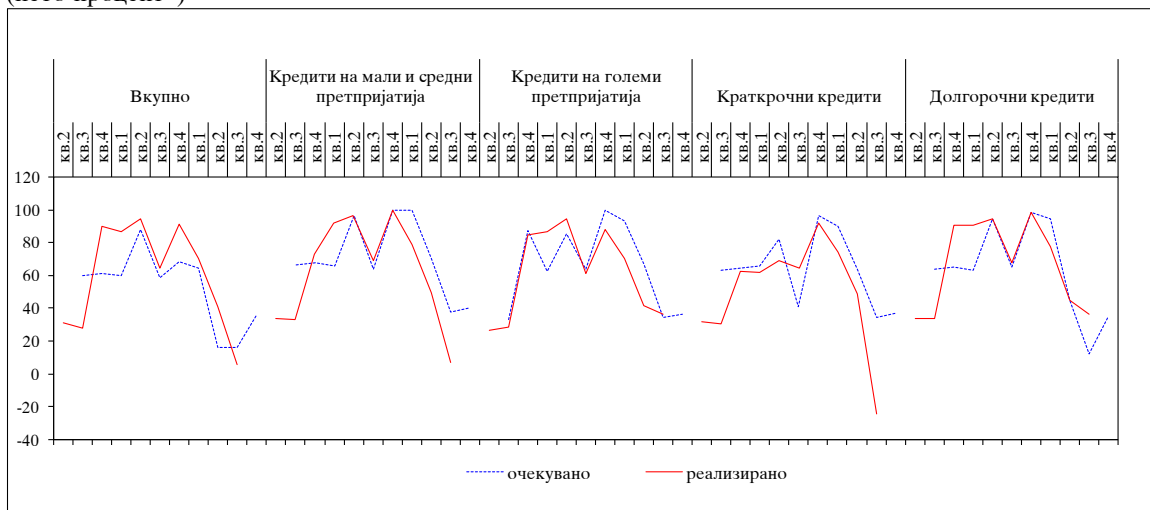

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат“ и „делумно ќе се заострат“ и збирот на процентите „делумно ќе се релаксираат“ и „значително ќе се релаксираат“.

Од аспект на побарувачката на кредити од страна на претпријатијата, банките не ги променија согледувањата за идното движење на потребата за кредити, односно не очекуваат промени во побарувачката и во текот на четвртиот квартал од годината. Ваквата констатација на банките се однесува на побарувачката од страна на малите и средните и на групата големи претпријатија, што е во согласност со движењата од претходниот квартал. Од аспект на рочноста на кредитите, дел од банките коишто очекуваат делумно зголемување на побарувачката (35,5%) предизвикаа поместување на нето-процентот во споредба со јулската анкета.

Графикон 6

Очекувања на банките за промена на побарувачката за кредити од страна на корпоративниот сектор
(нето-процент*)

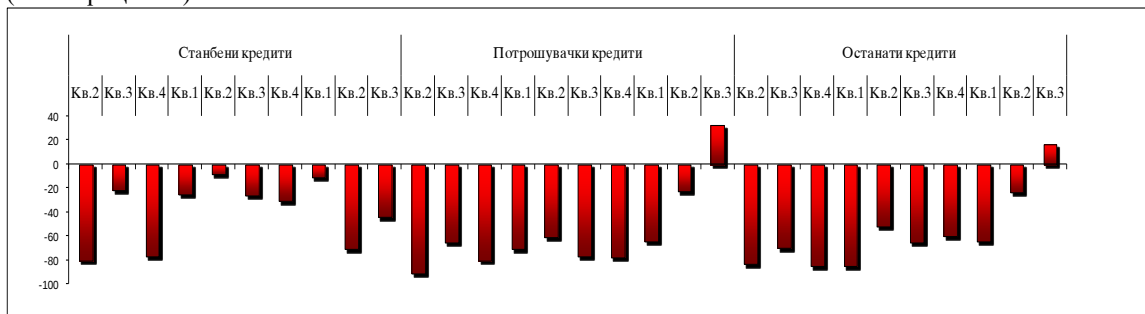
* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми“ и „делумно ќе се зголеми“ и збирот на процентите „делумно ќе се намали“ и „значително ќе се намали“.

Кредити на населението

Услови на кредитирање. Во третиот квартал на 2008 година се забележани првите знаци на затегнување на кредитната политика на банките. Така, кај станбените кредити е намален бројот на банки што укажуваат на делумно релаксирање на кредитните услови во споредба со претходниот квартал (од 73,2% во вториот квартал на 47,8% во третиот квартал). Оваа промена предизвика поместување на нето-процентот кај станбените кредити, од -70,8 во јули, на -43,5 во октомври. Кај потрошувачките кредити, најголем дел од банките (околу 60%) одговориле дека нема позначајни промени во кредитните услови. Сепак, за првпат од воведувањето на Анкетата за кредитна активност, е забележано затегнување на условите за одобрување потрошувачки кредити, при што една третина од банките укажаа на делумно поконзервативни кредитни услови. Како резултат на тоа, нето-процентот кај потрошувачките кредити се зголеми, од -22,7 во јули, на 33 во октомври.

Графикон 7

Услови за кредитирање при одобрување кредити на населението
(нето-процент*)

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се поконзервативни“ и „делумно се поконзервативни“, и збирот на процентите „делумно се порелаксирани“ и „значително се порелаксирани“.

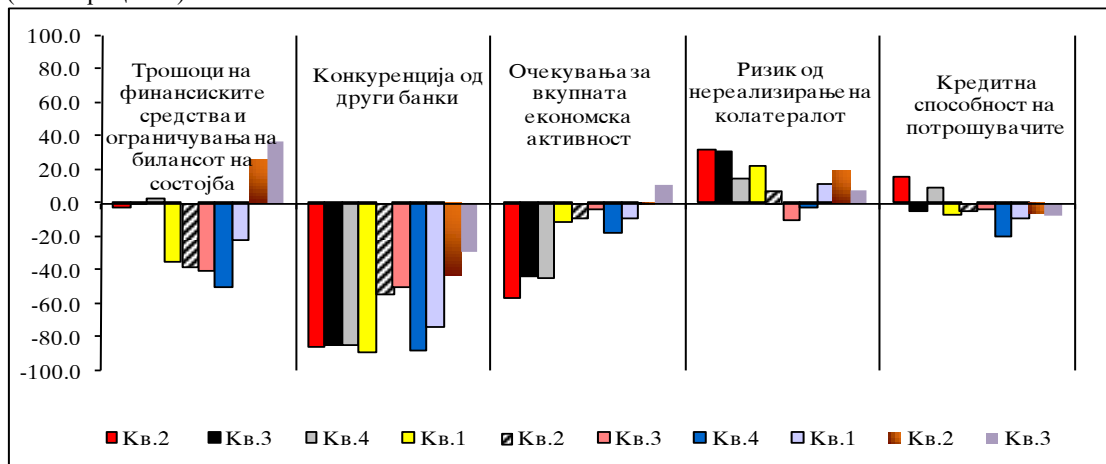
Анализата на условите за одобрување станбени кредити покажува дека е намален бројот на банки што понудиле делумно пониска цена на станбените кредити (36,8% во третиот квартал, наспроти 50,5% во вториот квартал). Оваа квартална промена придонесе за намалување на нето-процентот кај станбените кредити, од -48,5 во јули, на -35,2 во октомври. Следствено, за првпат од воведувањето на Анкетата е забележано затегнување на кредитните услови, како што се достасување на заемите и провизиите, при што нивните нето-проценти во октомври изнесуваа 5,1 и 8,6 соодветно (наспроти -33,1 и -17,9 во јули, соодветно).

Од аспект на факторите што влијаат врз условите за одобрување станбени кредити, околу 37% од анкетираниите банки укажаа на трошоците на финансиски средства и ограничувањето на билансот на банките како фактори коишто делумно придонесуваат за поконзервативни кредитни услови. Следствено, околу 20% од банките оценуваат дека конкуренцијата од други банки, како и кредитната способност на потрошувачите придонесуваат за делумно релаксирање на условите за одобрување кредити. Позначајни промени се забележани кај нето-процентот на конкуренција од други банки (од -42,9 во јули, на -28,7 во октомври) како резултат на помалиот број банки што се изјасниле за нејзино делување во насока на делумно релаксирање на кредитните услови. Воедно, е забележана промена кај нето-

процентот на очекувањата за вкупната економска активност, од -0,6 во јули, на 11,2 во октомври и кај факторот „ризик од нереализирање колатерал“ (нето-процентот од 20,3 во јули, е сведен на 7,8 во октомври), во услови кога помал дел од банките се изјасниле за делување на овие фактори во насока на поконзервативни услови.

Графикон 8

Фактори што предизвикуваат промена на условите за одобрување на станбените кредити
(нето-процент*)

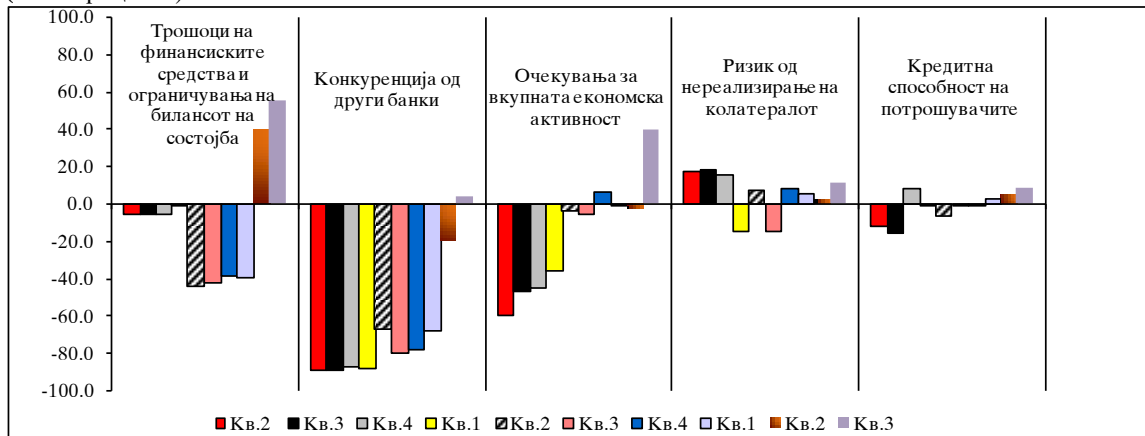
* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за релаксирање на условите) и „++“ (значително придонесуваат за релаксирање на условите за кредитирање).

Во третиот квартал на 2008 година е забележано затегнување на кредитните услови за одобрување на потрошувачките кредити. Така, околу 82% (наспроти 36% во претходниот квартал) од банките одговорија дека каматната стапка на потрошувачките кредити е делумно зголемена. Оваа квартална промена услови зголемување на нето-процентот кај каматната стапка од 32 во јули, на 87,5 во октомври. Како резултат на помалиот број банки што се изјаснија за делумно релаксирање на кредитните услови, забележано е намалување на нето-процентите кај достасувањето на заемите, од -30,8 во јули, на -12,5 во октомври, кај некаматните приходи, од -30,8 во јули, на -5,5 во октомври и кај обврските за колатерал, од -5,6 во јули, на 5 во октомври.

Анализата на факторите што делуваат врз кредитните услови при одобрување на потрошувачките кредити покажува дека трошоците на финансиските средства и ограничувањата на билансот на банки (околу 58% од банките) и очекувањата за вкупната економска активност (околу 35% од банките) придонесуваат за делумно поконзервативни услови. Кај нето-процентите е забележано заострување кај сите фактори, и тоа кај трошоците на финансиските средства и ограничувањата на билансот на банки (од 40,3 во јули, на 55,8 во октомври), кај конкуренција од други банки (од -19,8 во јули, на 3,7 во октомври), кај очекувањата за вкупната економска активност (од -2,8 во јули, на 40,2 во октомври) и кај ризикот од нереализирање колатерал (од 2,6 во јули, на 11,1 во октомври), како резултат на поголемиот број банки што одговориле за делумно поконзервативни кредитни услови.

Графикон 9

Фактори што предизвикуваат промена на условите за одобрување на потрошувачки кредити
(нето-процент*)

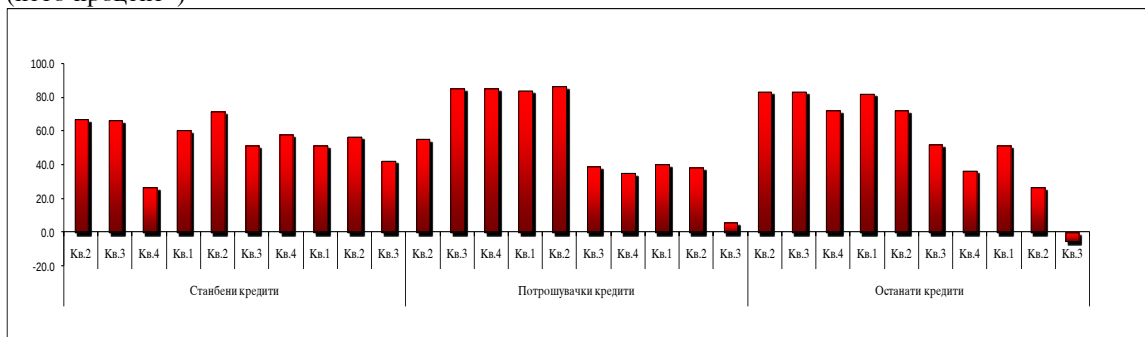

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање) и „+“ (делумно придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за релаксирање на условите) и „++“ (значително придонесуваат за релаксирање на условите за кредитирање).

Побарувачка на кредити. Во третиот квартал на 2008 година, околу 53% од банките оценија дека побарувачката на станбени кредити делумно е зголемена, додека околу 72% од банките не забележаа промена во побарувачката на потрошувачки кредити. Кај нето-процентот на станбените кредити е забележано намалување од 56,9 во јули, на 42,3 во октомври како резултат на зголемениот број на банки што се изјасниле за делумно намалена побарувачка. Нето-процентот на потрошувачките кредити е намален од 38,2 во јули, на 5,7 во октомври, како резултат на помалиот број на банки што се изјасниле за делумно зголемена побарувачка.

Графикон 10

Промена на побарувачката на кредити од страна на населението
(нето-процент*)

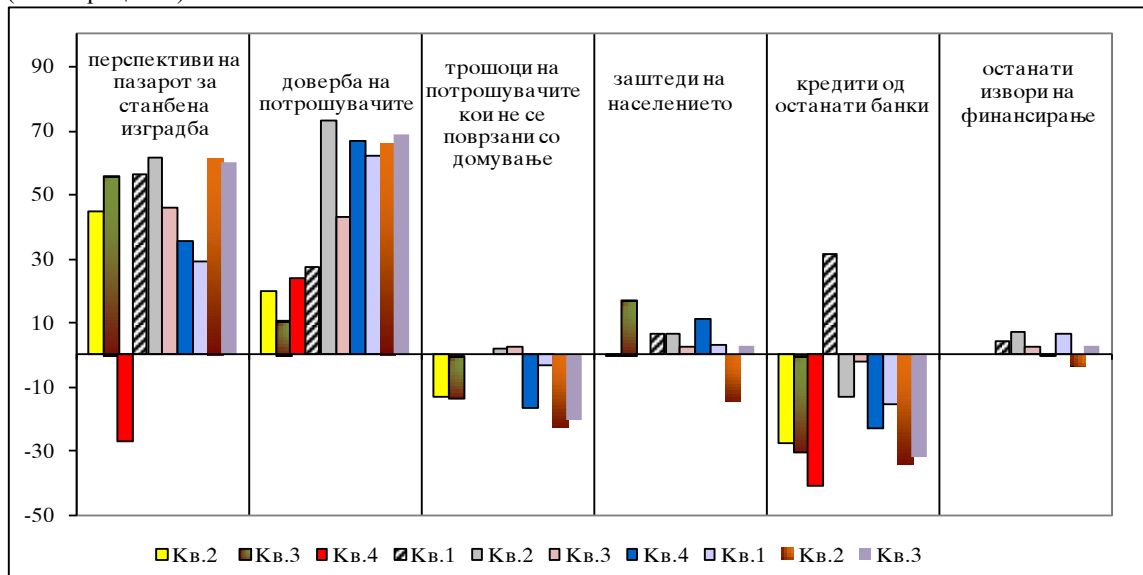
* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“.

Анализата на факторите што влијаат врз побарувачката на станбени кредити покажува дека над 60% од банките ги оценуваат перспективите на пазарот за станбена изградба и довербата на потрошувачите како фактори што делумно придонесуваат за зголемување на побарувачката на станбени кредити. Од друга страна, трошоците на потрошувачите коишто не се поврзани за домување (околу 22% од банките) и кредитите од останати банки (околу 34% од банките) делумно

придонесуваат за намалување на побарувачката. Најголема промена е забележана кај нето-процентот на факторот „заштеди на населението“, каде што од -14,7 во јули, се помести на 2,7 во октомври, како резултат на помалиот број банки што се изјасниле за негово делување во насока на делумно намалена побарувачка.

Графикон 11

Фактори што предизвикуваат промена на побарувачката на станбени кредити (нето-процент*)

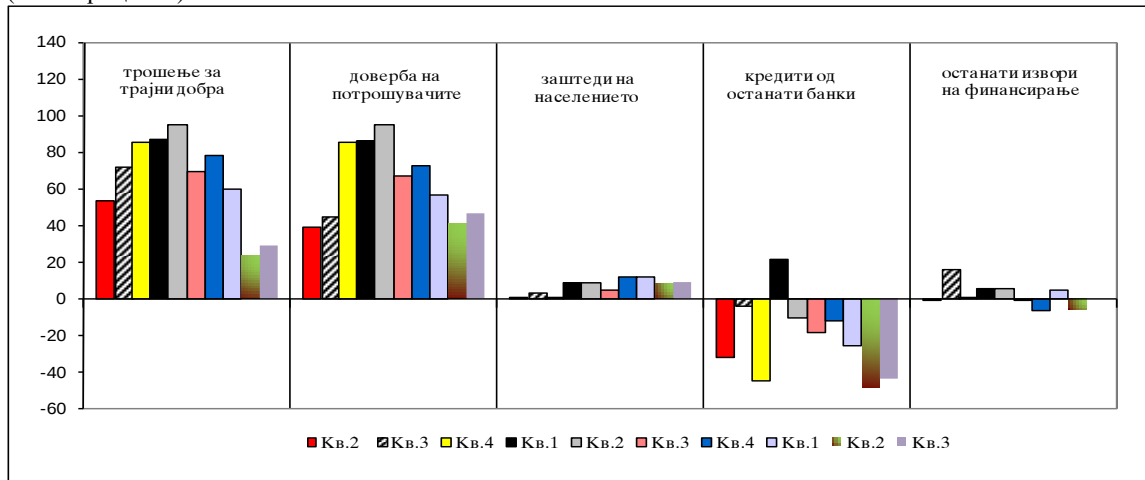

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

Анализата на факторите што влијаат врз побарувачката на потрошувачки кредити покажува дека трошењето за трајни добра (околу 28% од банките) и довербата на потрошувачите (околу 46% од банките) се фактори што делумно придонесуваат за зголемување на побарувачката. Кредитите од останатите банки, од поголем број банки (околу 43%) се оценети како фактори што делумно придонесуваат за намалување на побарувачката на потрошувачки кредити. Во третиот квартал, кај нето-процентите на факторите што влијаат врз побарувачката на потрошувачки кредити не се забележани поголеми промени, во споредба со претходниот период.

Графикон 12

Фактори што предизвикуваат промена на побарувачката за потрошувачки кредити (нето-процент*)

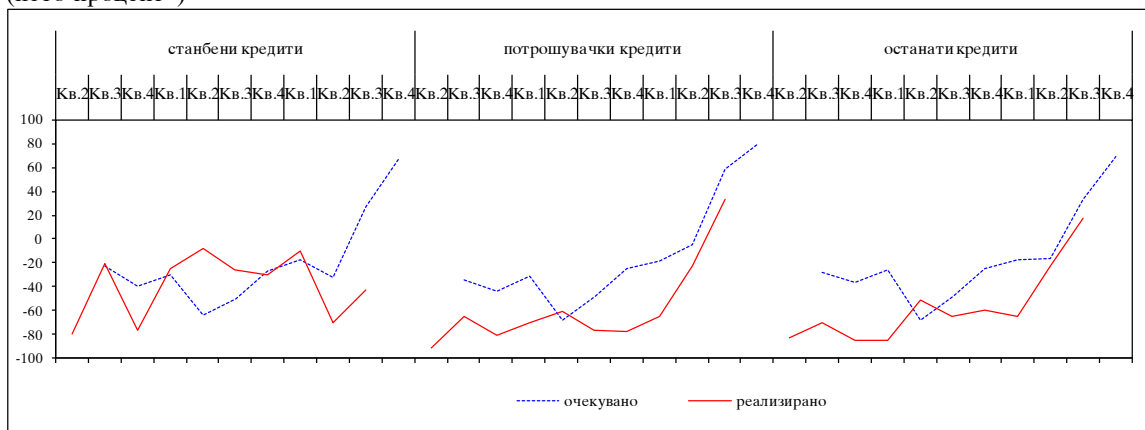

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

Очекувања. Во третиот квартал е забележано двојно зголемување на бројот на банките што се изјаснија за делумно заострување на кредитните услови, во споредба со претходниот квартал. Така, кај станбените кредити околу 67% од банките, а кај потрошувачките кредити околу 80% од банките очекуваат делумно заострување на кредитните услови во четвртиот квартал. Како резултат на ваквите промени, е забележано зголемување на нето-процентите кај станбените кредити од 27,2 во јули, на 67 во октомври и кај потрошувачките кредити од 58,3 во јули, на 79,7 во октомври.

Графикон 13

Очекувања на банките за промена на условите за кредитирање на населението (нето-процент*)

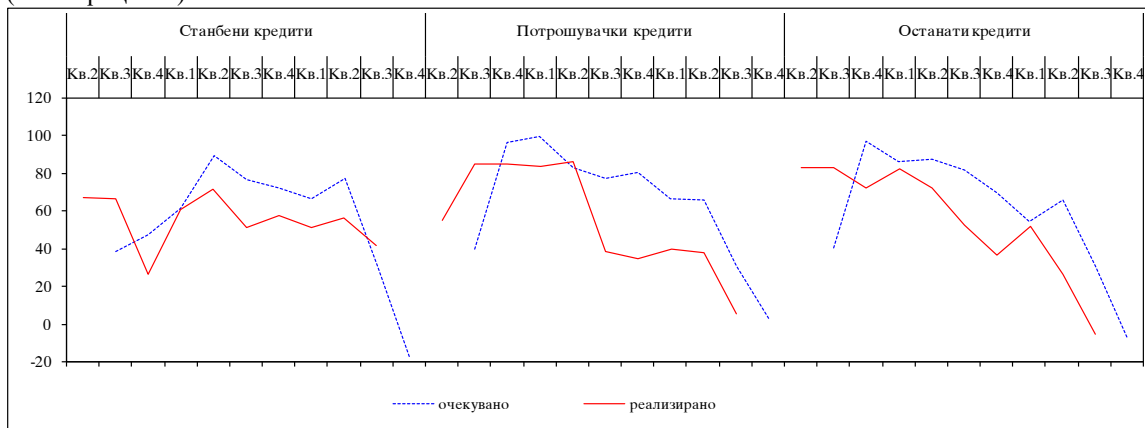
* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат“ и „делумно ќе се заострат“ и збирот на процентите „делумно ќе се релаксираат“ и „значително ќе се релаксираат“.

Околу 65% од банките не очекуваат поголеми промени во побарувачката на станбени и потрошувачки кредити во четвртиот квартал, додека околу 17% од

банките очекуваат делумно намалување на кредитната побарувачка. Анализата на нето-процентите покажува дека за првпат (од спроведувањето на Анкетата), нето-процентот на станбените кредити е негативен (од 30,9 во јули, на -18,2 во октомври), што укажува на зголемен број банки што очекуваат делумно намалување на побарувачката. Воедно, е забележано намалување на нето-процентот кај потрошувачките кредити од 31,2 во јули, на 3,3 во октомври, како резултат на зголемениот број банки што се изјасниле за делумно намалување на побарувачката.

Графикон 14

Очекувања на банките за промена на побарувачката за кредити од страна на населението
(нето-процент*)

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми“ и „делумно ќе се зголеми“ и збирот на процентите „делумно ќе се намали“ и „значително ќе се намали“.

Резултати од индивидуалните прашања од Анкетата за кредитна активност на банките за третиот квартал на 2008 година

I. Кредити на претпријатијата

1. Во која насока се променети условите за кредитирање на вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата во изминатите три месеци?

	Вкупно		Кредити на мали и средни претпријатија		Кредити на големи претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	јули 2008	октомври 2008	јули 2008	октомври 2008	јули 2008	октомври 2008	јули 2008	октомври 2008	јули 2008	октомври 2008
Значително се поконзервативни										
Делумно се поконзервативни		47.4		47.4		47.4		44.4		47.4
Во основа останала непроменети	92.8	52.5	96.5	52.5	96.5	52.5	92.8	55.5	96.5	52.5
Делумно се порелаксирани	7.2	0.1	3.5	0.1	3.5	0.1	7.2	0.1	3.5	0.1
Значително се порелаксирани										
Неприменливо										
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето проценки	-7.2	47.3	-3.5	47.3	-3.5	47.3	-7.2	44.3	-3.5	47.3
Број на банки кои одговориле	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15

Нето процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите "значително се поконзервативни" и "делумно се поконзервативни", и збирот на процентите "делумно се порелаксирани" и "значително се порелаксирани".

2. Како влијаеја долунаведените фактори врз условите за кредитирање на вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата во изминатите три месеци (се однесува на одговорот на прашањето 1 во колоната „вкупно“). Ве молиме оценете го придонесот за конзервативноста или релаксираноста на кредитните стандарди користејќи ја следнава скала:

- = значително придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање
- = делумно придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање
- 0 = придонесуваат за непроменетост на условите за кредитирање
- + = делумно придонесуваат за релаксирање на условите за кредитирање
- ++ = значително придонесуваат за релаксирање на условите за кредитирање
- НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето процент	
							јули 2008	октомври 2008
А) Трошоци на финансиските средства и ограничувања на билансот на состојба		22.3	37.8	0.1				
-Трошоци поврзани за капиталната позиција на Вашата банка		6.2	68.4	25.4			-0.7	-19.2
-Пристап на банката до пазарно финансирање (на пример, на пазарот на пари)		6.2	84.1	6.7	3.0		-4.3	-3.5
-Ликвидносната позиција на Вашата банка		9.2	80.4	6.8		3.6	-18.2	2.4
Б) Притисок од конкуренција			61.3	0.1	0.1		-32.3	-0.2
-Конкуренција од други банки		3.7	59.8	29	6.2	1.3	-65.9	-31.5
-Конкуренција од небанкарски сектор		3.7	92.4	2.5	0.1	1.3	-35.2	1.1
-Конкуренција од пазарно финансирање		3.7	92.4	2.5	0.1	1.3	-35.1	1.1
В) Перцепција за ризикот		3.3	54.2	0.2			3.1	3.1
-Очекувања за вкупната економска активност		55.2	40.3	0.2	3.0	1.3	-0.1	52
- Очекувања за перспективата на гранката на која ѝ припаѓа претпријатието и на перспективата на поединечните фирми		48.9	40	6.8	3.0	1.3	-13.5	39.1
-Ризик од нереализирање на колатералот	3	47.7	47.9	0.1		1.3	-24	50.6
Г) Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето процентот претставува разлика помеѓу збирот на "--" (значително придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање) и "-" (делумно придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање) и збирот на "+" (делумно придонесуваат за релаксирање на условите за кредитирање) и "++" (значително придонесуваат за релаксирање на условите за кредитирање).

3. Ве молиме, оценете ја важноста на одделните фактори при процената на кредитната способност на претпријатијата.

-- = потполно неважни

- = делумно важни

0 = важни

+ = многу важни

++ = исклучително важни

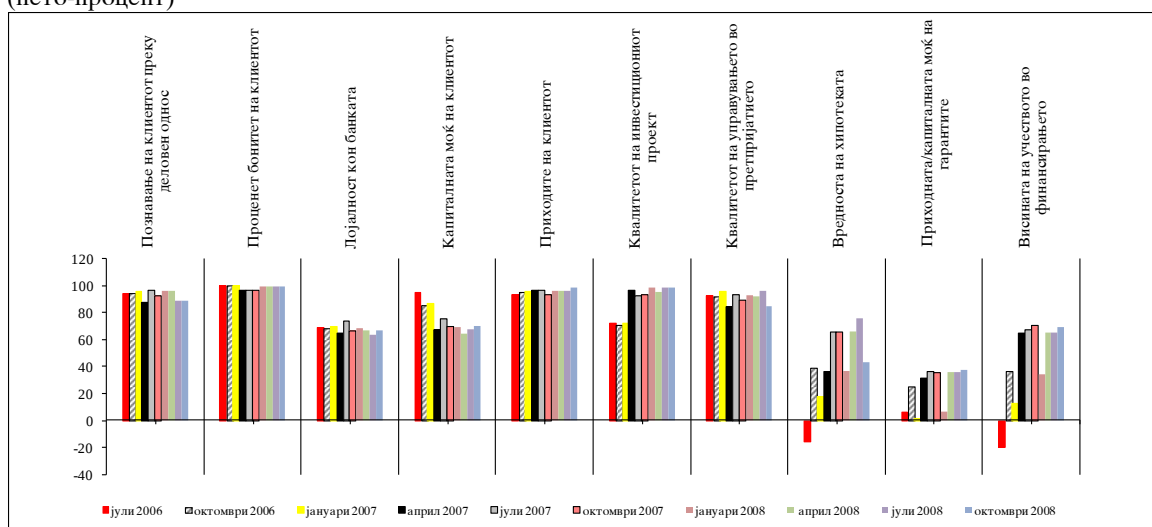
НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето процент	
							јули 2008	октомври 2008
Познавање на клиентот преку деловен однос			11.2	5.9	82.9		89.3	88.8
Проценет бонитет на клиентот				7.8	92.2		100.0	100.0
Лојалност кон банката			33.4	35.9	30.7		63.6	66.6
Капиталната моќ на клиентот			29.7	29.8	40.5		67.8	70.3
Приходите на клиентот			1.3	29.2	69.5		96.1	98.7
Квалитетот на инвестициониот проект			1.3	64.4	34.3		98.7	98.7
Квалитетот на управувањето во претпријатието		3.7	7.6	26.0	62.7		96.1	85.0
Вредноста на хипотеката			52.7	41.0	2.6	3.7	76.1	43.6
Приходната/капиталната моќ на гарантите		3.1	56.2	34.3	6.4		36.0	37.6
Висината на учеството во финансирањето		0.1	30.4	66.2	3.3		64.9	69.4
Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето процентот претставува разлика помеѓу збирот на "++" (исклучително важни) и "+" (многу важни) и збирот на "-" (делумно важни) и "--" (потполно неважни).

Графикон 15

Важноста на одделните фактори при процената на кредитната способност на претпријатијата (нето-процент)

4. Во која насока се променети условите на вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата во изминатите три месеци? Ве молиме оценете го секој фактор користејќи ја скалата:

-- = значително се поригорозни

- = делумно се поригорозни

0 = во основа останаа непроменети

+ = делумно се порелаксирани

++ = значително се порелаксирани

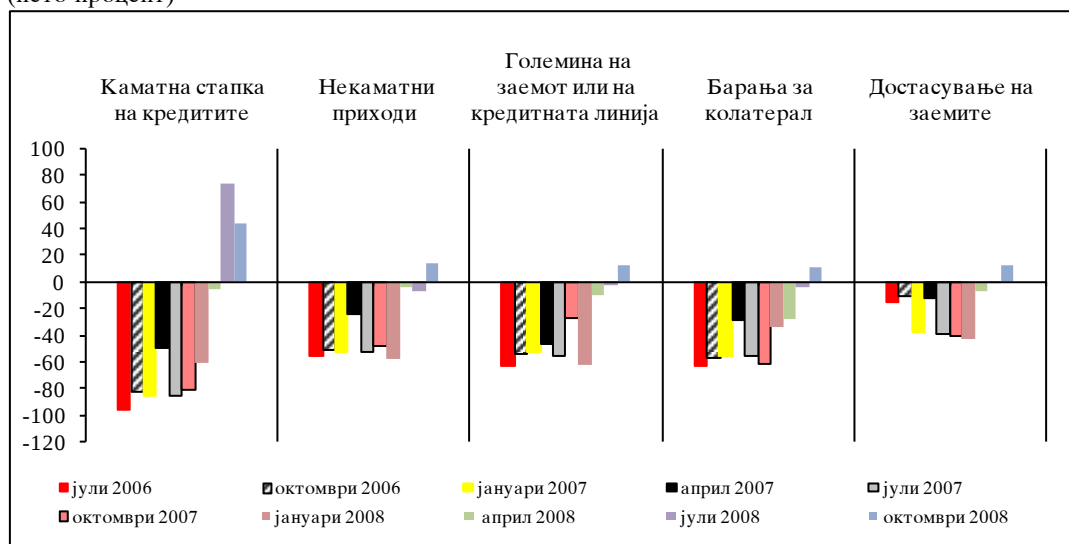
НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето процент	
							јули 2008	октомври 2008
А) Каматна стапка на кредитите		51.3	41.7	7.0			74.2	44.3
Б) Останати услови и рокови			33.9	3.9			0.0	-3.9
-Некаматни приходи		22.1	70.4	7.4		0.1	-6.6	14.7
-Големинa на заемот или на кредитната линија		19.1	74.0	6.9			-3.2	12.2
-Барања за колатерал		21.6	68.0	10.4			-4.5	11.2
-Достасување на заемите		19.1	74.1	6.8			-0.9	12.3
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето процентот претставува разлика помеѓу збирот на "--" (значително се поконзервативни) и "-" (делумно се поконзервативни) и збирот на "+" (делумно се порелаксирани) и "++" (значително се порелаксирани).

Графикон 16

Промена на условите за кредитирање на банките, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата (нето-процент)

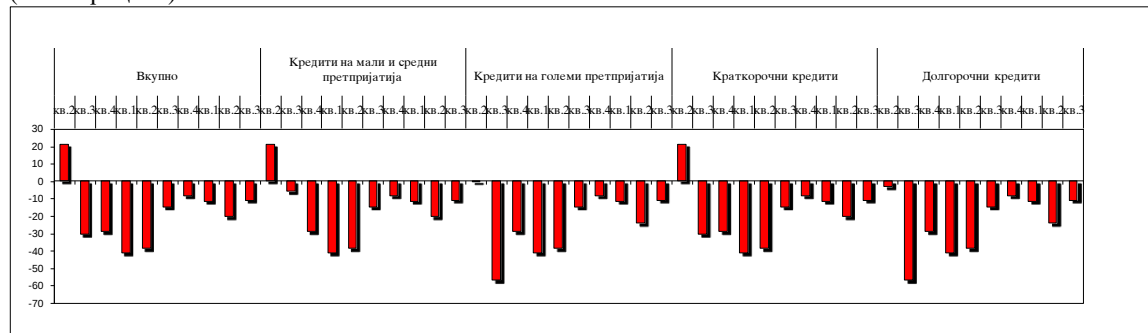
5. Какво влијание имаа промените во монетарната политика врз вашата каматна политика (камати на новоодобрен кредити на претпријатијата) во последните три месеци?

	Вкупно		Кредити на мали и средни претпријатија		Кредити на големи претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	кв.2	кв.3	кв.2	кв.3	кв.2	кв.3	кв.2	кв.3	кв.2	кв.3
Значително влијаеја	22.5	0.1	22.5	0.1	22.5	0.1	22.5	0.1	22.5	0.1
Делумно влијаеја	24.2	51.6	24.2	51.6	24.2	51.6	24.2	51.6	24.2	51.6
Незначително влијаеја	10.4	37.3	10.4	37.3	6.7	37.3	10.4	37.3	6.7	37.3
Не влијаеја	42.9	11.0	42.9	11.0	46.6	11.0	42.9	11.0	46.6	11.0
Неприменливо										
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето процент	-20.4	-10.9	-20.4	-10.9	-24.1	-10.9	-20.4	-10.9	-24.1	-10.9
Број на банки кои одговориле	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15

Нето процентот претставува разлика помеѓу процентите "значително влијаеја" и "не влијаеја"

Графикон 17

Влијание на промените во монетарната политика врз каматната политика (камати на новоодобрен кредити на претпријатијата) на банките (нето-процент)

6. Како се промени побарувачката на кредити од страна на претпријатијата во последните три месеци, исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени?

	Вкупно		Кредити на мали и средни претпријатија		Кредити на големи претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	јули 2008	октомври 2008	јули 2008	октомври 2008	јули 2008	октомври 2008	јули 2008	октомври 2008	јули 2008	октомври 2008
Значително е намалена										
Делумно е намалена								30.5		
Во основа остана непроменета	53.5	92.7	50.1	92.7	58.5	63.5	51.4	63.5	54.8	63.5
Делумно е зголемена	41.5	6.0	49.9	7.3	41.5	36.5	48.6	6.0	45.2	36.5
Значително е зголемена										
Неприменливо	5.0	1.3								
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето процент	41.5	6	49.9	7.3	41.5	36.5	48.6	-24.5	45.2	36.5
Број на банки кои одговориле	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15

Нето процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите "значително е зголемена" и "делумно е зголемена" и збирот на процентите "делумно е намалена" и "значително е намалена".

7. Како влијаеја наведените фактори врз побарувачката на кредити од страна на претпријатијата (се однесува на одговорот на прашањето 6 во колоната вкупно). Ве молиме оценете го секој фактор употребувајќи ја скалата:

-- = значително придонесува за намалување на побарувачката

- = делумно придонесува за намалување на побарувачката

0 = придонесува за непроменетост на побарувачката

+ = делумно придонесува за зголемување на побарувачката

++ = значително придонесува за повисока побарувачка

НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето процент	
							јули 2008	октомври 2008
А) Потребности за финансирање			7.1		0.1		0.1	0.1
- Инвестиции во основни средства			14.5	85.4	0.1		89.5	85.5
-Инвестиции во залихи и обртен капитал			17.3	82.6	0.1		93.3	82.7
-Преструктурирање на долгот	3.0		69.8	3.1	0.1	24.0	0.3	0.2
Б) Употреба на алтернативно финансирање			25.7	0.1		0.1	0.0	0.0
-Интерно финансирање			96.0	2.6		1.4	-0.7	2.6
-Заеми од останати банки			67.0	6.8	2.5	23.7	6.0	9.3
- Издавање на сопствени хартии од вредност			73.3	0.1		26.6	0.1	0.1
В) Останати фактори , Ве молиме наведете ги								

Нето процентот претставува разлика помеѓу збирот на "++" (значително придонесува за повисока побарувачка) и "+" (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на "-" (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и "--" (значително придонесува за намалување на побарувачката).

8. Ве молиме наведете ги вашите очекувања за насоката на промена на условите за кредитирање на вашата банка во наредните три месеци, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата.

	Вкупно		Кредити на мали и средни претпријатија		Кредити на големи претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	јули 2008	октомври 2008	јули 2008	октомври 2008	јули 2008	октомври 2008	јули 2008	октомври 2008	јули 2008	октомври 2008
Значително ќе се заострат		22.3		22.3		22.3		22.3		22.3
Делумно ќе се заострат	29.3	56.4	50.0	56.4	25.8	56.4	25.8	56.4	46.5	56.4
Во основа ќе останат непроменети	50.0	17.6	50.0	17.6	74.2	21.2	70.5	17.6	53.5	21.2
Делумно ќе се релаксираат		3.7		3.7		0.1	3.7	3.7		0.1
Значително ќе се релаксираат										
Неприменливо	20.7									
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Истото процент	29.3	75	50	75	25.8	78.6	22.1	75	46.5	78.6
Број на банки кои одговориле	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15

Нето процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите "значително ќе се заострат" и "делумно ќе се заострат" и збирот на процентите "делумно ќе се релаксираат" и "значително ќе се релаксираат".

9. Ве молиме наведете ги вашите очекувања за насоката на промена на побарувачката на кредити од страна на претпријатијата во наредните три месеци (исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени).

	Вкупно		Кредити на мали и средни претпријатија		Кредити на големи претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	јули 2008	октомври 2008	јули 2008	октомври 2008	јули 2008	октомври 2008	јули 2008	октомври 2008	јули 2008	октомври 2008
Значително ќе се намали										
Делумно ќе се намали										
Во основа ќе остане непроменета	62.1	63.2	62.1	59.4	65.6	63.2	65.6	63.2	87.6	64.5
Делумно ќе се зголеми	15.9	35.5	37.9	40.6	34.4	36.8	34.4	36.8	12.4	35.5
Значително ќе се зголеми										
Неприменливо	22.0	1.3								
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Истото процент	15.9	35.5	37.9	40.6	34.4	36.8	34.4	36.8	12.4	35.5
Број на банки кои одговориле	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15

Нето процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите "значително ќе се зголеми" и "делумно ќе се зголеми" и збирот на процентите "делумно ќе се намали" и "значително ќе се намали".

Кредити на населението

10. Во која насока се променети условите за кредитирање на вашата банка од аспект на одобрувањето кредити на населението во изминатите три месеци?

	Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	јули 2008	октомври 2008	јули 2008	октомври 2008	јули 2008	октомври 2008
Значително се поконзервативни	6.0	5.1	6.0	5.1	6.0	
Делумно се поконзервативни	0.2	2.7		31.6		20.6
Во основа останаа непроменети	16.6	40.7	65.4	59.7	64.7	70.7
Делумно се порелаксирани	73.2	47.8	28.7	3.7	29.4	3.7
Значително се порелаксирани	3.8	3.5				
Неприменливо	0.3	0.3				5.1
Вкупно	100	100	100	100	100	100
Нејшо процени	-70.8	-43.5	-22.7	33.0	-23.4	16.9
Број на банки кои одговориле	15	15	15	15	15	15

Нето процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите "значително се поконзервативни" и "делумно се поконзервативни", и збирот на процентите "делумно се порелаксирани" и "значително се порелаксирани".

11. Во која насока влијаеја долунаведените фактори врз условите за кредитирање на вашата банка во поглед на одобрувањето станбени кредити на населението во изминатите три месеци (се однесува на одговорот на прашањето 10). Ве молиме оценете го придонесот на наведените фактори за конзервативноста или релаксираноста на условите за кредитирање користејќи ја следнава скала:

--= значително придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање
 - = делумно придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање
 0 = придонесуваат за непроменетост на условите за кредитирање
 + = делумно придонесуваат за релаксирање на условите за кредитирање
 ++ = значително придонесуваат за релаксирање на условите за кредитирање
 НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето процент	
							јули 2008	октомври 2008
А) Трошоци на финансиските средства и ограничувања на билансот на состојба		37.0	41.5			21.6	27.0	37.0
Б) Притисок од конкуренција			13.6	3.0	3.5		-10.1	-6.5
-Конкуренција од други банки			59.3	25.2	3.5	12.1	-42.9	-28.7
В) Перцепција за ризикот		6.1	1.3				-0.4	6.1
-Очекувања за вкупната економска активност	5.1	2.7	85.3			7.0	-0.6	11.2
-Ризик од нереализирање на колатералот	5.1	2.7	85.3			7.0	20.3	7.8
- Кредитна способност на потрошувачите	5.1	7.4	60.7	19.9		7.0	-6.2	-7.4
Г) Останати фактори, Ве молиме наведете ги							0.0	0.0

Нето процентот претставува разлика помеѓу збирот на "--" (значително придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање) и "-" (делумно придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање) и збирот на "+" (делумно придонесуваат за релаксирање на условите) и "++" (значително придонесуваат за релаксирање на условите).

12. Ве молиме оценете ја важноста на одделните фактори при процената на кредитната способност на населението.

-- = потполно неважни

- = делумно важни

0 = важни

+ = многу важни

++ = исклучително важни

НП = неприменливо

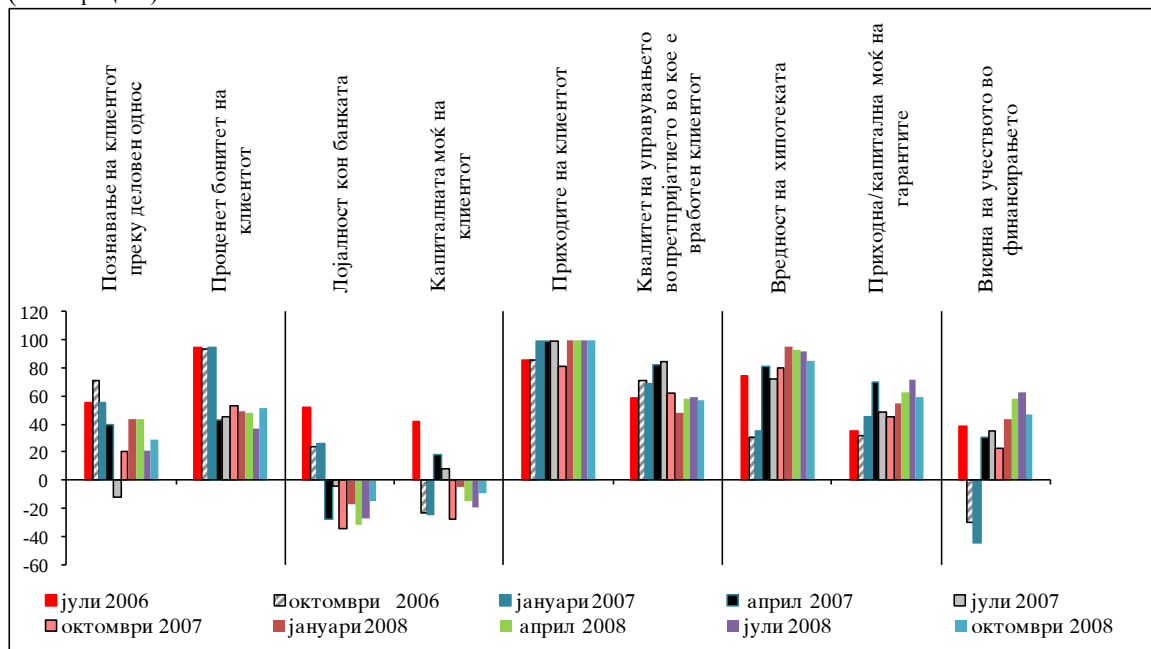
	--	-	o	+	++	НП	Нето процент	
							јули 2008	октомври 2008
Познавање на клиентот преку деловен однос			34.3	20.4	8.6	36.8	20.5	29.0
Проценет бонитет на клиентот			48.3	33.5	18.3		36.4	51.8
Лојалност кон банката	36.8	8.9	24.1	21.7	8.6		-27.2	-15.4
Капиталната моќ на клиентот		36.8	36.3	5.9	21.1		-19.9	-9.8
Приходите на клиентот			0.5	47	52.6		99.6	99.6
Квалитет на управувањето во претпријатието во кое е вработен клиентот		3.4	36.4	52.9	7.1	0.3	58.9	56.6
Вредност на хипотеката			15.3	42.9	41.9		92.1	84.8
Приходна/капитална моќ на гарантите			41.3	53.7	5.1		71.3	58.8
Висина на учеството во финансирањето		11.2	30.9	20.9	36.8	0.3	62.5	46.5
Останати фактори, Ве молиме наведете ги							0.0	0.0

Нето процентот претставува разлика помеѓу збирот на "++" (исклучително важни) и "+" (многу важни) и збирот на "-" (делумно важни) и "--" (потполно неважни).

Графикон 18

Важноста на одделните фактори при процената на кредитната способност на населението

(нето-процент)

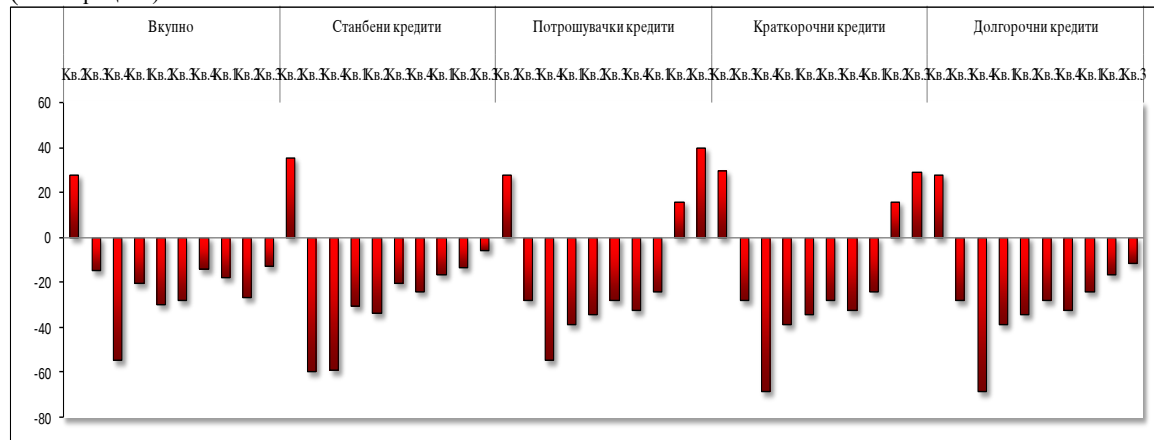
13. Какво влијание имаа промените во монетарната политика врз вашата каматна политика (камати на новоодобрени кредити на населението) во последните три месеци ?

	Вкупно		Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.2	Кв.3	Кв.2	Кв.3	Кв.2	Кв.3	Кв.2	Кв.3	Кв.2	Кв.3
Значително влијаеја		5.5	6.0	5.4	42.6	47.4	42.6	47.4	6.0	7.1
Делумно влијаеја	37.1	43.5	37.1	46.7	0.5	35.5	0.5	24.5	37.1	64.8
Незначително влијаеја	30.6	27.8	30.3	29.8	30.6	10.0	30.6	10.0	34.4	10.0
Не влијаеја	26.4	18.2	19.0	11.2	26.4	7.2	26.4	18.2	22.6	18.2
Неприменливо	6.0	5.1	7.7	7.0						
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето процени	-26.4	-12.7	-13	-5.8	16.2	40.2	16.2	29.2	-16.6	-11.1
Број на банки кои одговориле	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15

Нето процентот претставува разлика помеѓу процентите "значително влијаеја" и "не влијаеја".

Графикон 19

Влијание на промените во монетарната политика врз каматната политика (камати на новоодобрени кредити на населението) на банките (нето-процент)

14. Во која насока се променети условите на вашата банка, од аспект на одобрувањето станбени кредити на населението, во изминатите три месеци? Ве молиме оценете го секој фактор користејќи ја скалата:

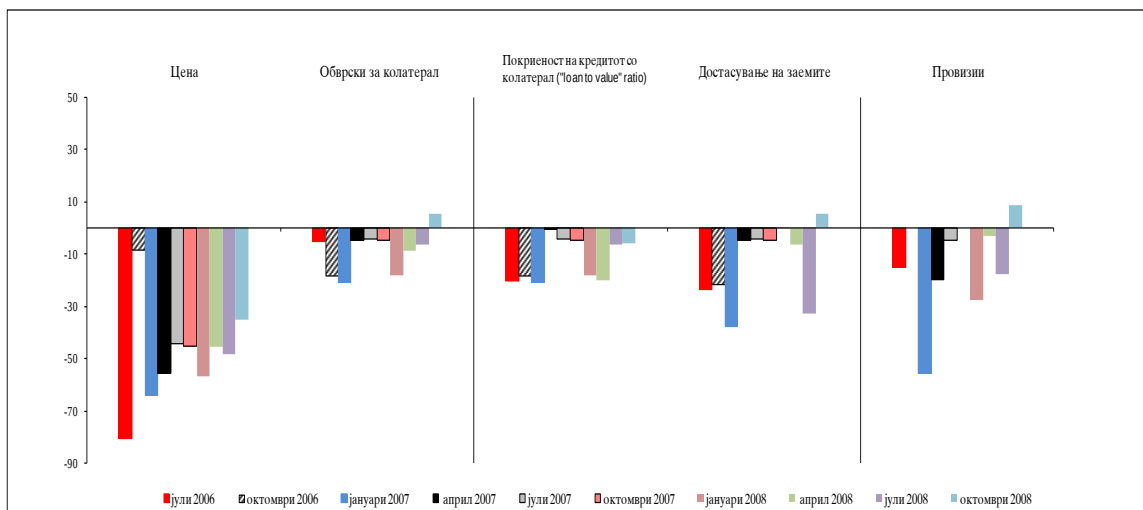
- = значително се поконзервативни
- = делумно се поконзервативни
- 0 = во основа останала непроменети
- + = делумно се порелаксирани
- ++ = значително се порелаксирани
- НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето процент	
							јули 2008	октомври 2008
А) Цена	5.1		47.5	36.8	3.5	7.2	-48.5	-35.2
Б) Останати услови						7.2	-2.7	0.0
-Обврски за колатерал		5.1	87.8			7.2	-6.5	5.1
-Покриеност на кредитот со колатерал ("loan to value" ratio)		5.1	76.8	11.0		7.2	-6.5	-5.9
-Достасување на заемите		5.1	87.8			7.2	-33.1	5.1
-Провизии		8.6	84.3			7.2	-17.9	8.6
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги							0.0	0.0

Нето процентот претставува разлика помеѓу збирот на "--" (значително се поконзервативни) и "-" (делумно се поконзервативни) и збирот на "+" (делумно се порелаксирани) и "++" (значително се порелаксирани).

Графикон 20

Насока на промената на условите на банките, од аспект на одобрувањето станбени кредити на населението (нето-процент)

15. Како влијаеја долунаведените фактори врз условите за кредитирање на вашата банка во изминатите три месеци од аспект на одобрувањето потрошувачки кредити и останати кредити на населението (се однесува на одговорот на прашањето 10). Ве молиме оценете го придонесот на наведените фактори за конзервативноста или релаксираноста на условите за кредитирање користејќи ја следнава скала:

-- = значително придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање

- = делумно придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање

0 = во основа придонесуваат за непроменетост на условите за кредитирање

+ = делумно придонесуваат за релаксирање на условите за кредитирање

++ = значително придонесуваат за релаксирање на условите за кредитирање

НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето процент	
							јули 2008	октомври 2008
А) Трошоци на финансиските средства и ограничувања на билансот на состојба		58.3	34.2	2.5		5.1	40.3	55.8
Б) Притисок од конкуренција			4.9	2.7			-9.8	-2.7
-Конкуренција од други банки		17.8	63.1	14.1		5.1	-19.8	3.7
В) Перцепција за ризикот		3.7	1.1				-2.9	3.7
-Очекувања за вкупната економска активност	5.1	35.1	59.9				-2.8	40.2
-Ризик од нереализирање на колатералот		11.1	89.0				2.6	11.1
- Кредитна способност на потрошувачите		9.1	91.0				4.9	9.1
Г) Останати фактори, Ве молиме наведете ги							0.0	0.0

Нето процентот претставува разлика помеѓу збирот на "--" (значително придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање) и "-" (делумно придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање) и збирот на "+" (делумно придонесуваат за релаксирање на условите) и "++" (значително придонесуваат за релаксирање на условите).

16. Во која насока се променети условите на вашата банка за одобрување потрошувачки кредити и останати кредити на населението во изминатите три месеци? Ве молиме оценете го секој фактор користејќи ја скалата :

-- = значително се поконзервативни

- = делумно се поконзервативни

0 = во основа останаа непроменети

+ = делумно се порелаксирани

++ = значително се порелаксирани

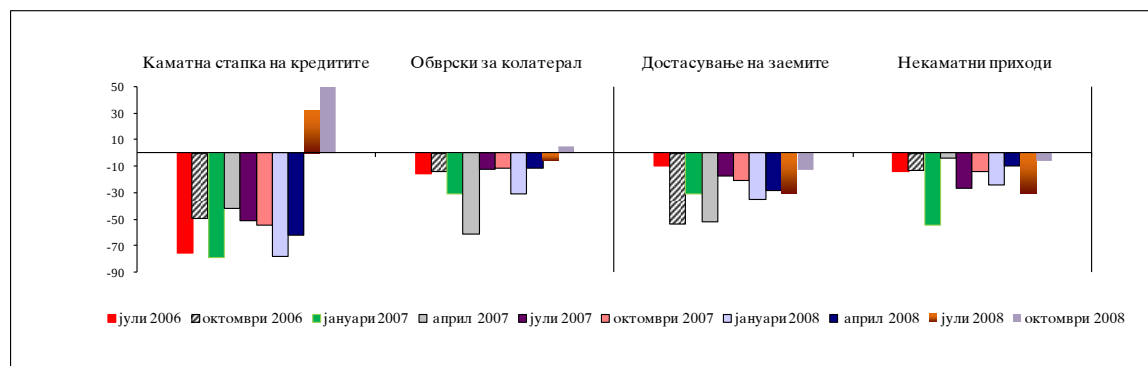
НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето процент	
							јули 2008	октомври 2008
А) Каматна стапка на кредитите	5.1	82.7	12.0	0.3			32.0	87.5
Б) Останати услови							-2.3	0.0
-Обврски за колатерал	5.1	0.2	94.5	0.3			-5.6	5.0
-Достасување на заемите		0.2	82.1	3.8	8.9	5.1	-30.8	-12.5
-Некаматни приходи		3.7	82.1	9.2		5.1	-30.8	-5.5
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги							0.0	0.0

Нето процентот претставува разлика помеѓу збирот на "--" (значително се поконзервативни) и "-" (делумно се поконзервативни) и збирот на "+" (делумно се порелаксирани) и "++" (значително се порелаксирани).

Графикон 21

Насока на промената на условите на банките, од аспект на одобрувањето потрошувачки кредити и останати кредити на населението (нето-процент)

17. Како се промени побарувачката на кредити од страна на населението во последните три месеци, исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени?

	Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	јули 2008	октомври 2008	јули 2008	октомври 2008	јули 2008	октомври 2008
Значително е намалена	6.0					
Делумно е намалена		11.0	6.0	11.0	6.0	11
Во основа остана непроменета	23.3	28.3	49.9	72.4	61.3	83.4
Делумно е зголемена	47.7	53.3	40.4	16.7	29.0	5.7
Значително е зголемена	15.2		3.8		3.8	
Непримеливо	7.9	7.5				
Вкупно	100	100	100	100	100	100
Нето процент	56.9	42.3	38.2	5.7	26.8	-5.3
Број на банки кои одговориле	15	15	15	15	15	15

Нето процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите "значително е зголемена" и "делумно е зголемена" и збирот на процентите "делумно е намалена" и "значително е намалена".

18. Како влијаеја долунаведените фактори на побарувачката на станбени кредити од страна на населението во изминатите три месеци (се однесува на прашањето 17). Ве молиме оценете го секој фактор посебно употребувајќи ја скалата:

-- = значително придонесува за намалување на побарувачката
 - = делумно придонесува за намалување на побарувачката
 0 = придонесува за непроменетост на побарувачката
 += делумно придонесува за зголемување на побарувачката
 ++ = значително придонесува за зголемување на побарувачката
 НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето процент	
							јули 2008	октомври 2008
А) Потребни за финансирање			1.4	3.7		7.2	2.7	3.7
- Перспективи на пазарот за станбена изградба		5.1	22.6	65.2		7.2	61.3	60.1
- Доверба на потрошувачите		5.1	14.2	62.6	11	7.2	66.0	68.5
- Трошоци на потрошувачите кои не се поврзани за домувањето		22.9	64	2.5		10.7	-22.9	-20.4
Б) Употреба на алтернативно финансирање			4.9			7.2	2.5	0.0
- Заштеди на населението			85.1	2.7		12.3	-14.7	2.7
- Кредити од останати банки		34.5	50.6	2.7		12.3	-34.2	-31.8
- Останати извори на финансирање			81.6	2.5		16	-3.5	2.5
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги							0.0	0.0

Нето процентот претставува разлика помеѓу збирот на "++" (значително придонесува за повисока побарувачка) и "+" (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на "-" (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и "--" (значително придонесува за намалување на побарувачката).

19. Како влијаеја наведените фактори на побарувачката на потрошувачки и останати кредити од страна на населението во изминатите три месеци (се однесува на одговорот на прашањето 17). Ве молиме оценете го секој фактор посебно употребувајќи ја скалата:

--= значително придонесува за намалување на побарувачката

- = делумно придонесува за намалување на побарувачката

0= придонесува за непроменетост на побарувачката

+ = делумно придонесува за зголемување на побарувачката

++ = значително придонесува за зголемување на побарувачката

НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето процент	
							јули 2008	октомври 2008
А) Потребности за финансирање			1.1	6.4			0.2	6.4
- Трошење за трајни добра како што се: автомобили, мебел и сл.			66.4	28.6		5.1	23.3	28.6
-Доверба на потрошувачите			48.9	46.1		5.1	41.1	46.1
Б) Употреба на алтернативи за финансирање			3.8				0.0	0.0
-Заштеди на населението			85.9	9.1		5.1	8.0	9.1
-Кредити од останати банки		43.6	51.4			5.1	-48.5	-43.6
-Останати извори на финансирање			94.8			5.3	-6.0	0.0
В) Останати фактори , Ве молиме наведете ги							0.0	0.0

Нето процентот претставува разлика помеѓу збирот на "++" (значително придонесува за повисока побарувачка) и "+" (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на "-" (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и "--" (значително придонесуваат за намалување на побарувачката).

20. Ве молиме наведете ги вашите очекувања за насоката на промена на условите за кредитирање на вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на населението во наредните три месеци.

	Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	јули 2008	октомври 2008	јули 2008	октомври 2008	јули 2008	октомври 2008
Значително ќе се заострат						
Делумно ќе се заострат	36.6	67.2	65.7	80.2	36.6	69.2
Во основа ќе останат непроменети	46.4	25.4	27.0	19.4	59.9	30.4
Делумно ќе се релаксираат	6.3	0.2	4.3	0.5	0.5	0.5
Значително ќе се релаксираат	3.1		3.1		3.1	
Неприменливо	7.7	7.3				
Вкупно	100	100	100	100	100	100
Нето проценки	27.2	67	58.3	79.7	33	68.7
Број на банки кои одговориле	15	15	15	15	15	15

Нето процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите "значително ќе се заострат" и "делумно ќе се заострат" и збирот на процентите "делумно ќе се релаксираат" и "значително ќе се релаксираат".

21. Ве молиме назначете како очекувате дека ќе се промени побарувачката на кредити од страна на населението во наредните три месеци (исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени).

	Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	јули 2008	октомври 2008	јули 2008	октомври 2008	јули 2008	октомври 2008
Значително ќе се намали						
Делумно ќе се намали		21.2		17.8		17.8
Во основа ќе остане непроменета	61.8	65.4	68.9	57.7	69.2	68.7
Делумно ќе се зголеми	30.4	2.7	31.0	21.1	30.7	10.1
Зачително ќе се зголеми	0.5	0.3	0.2		0.2	
Неприменливо	7.4	10.5		3.5		3.5
Вкупно	100	100	100	100	100	100
Нето проценки	30.9	-18.2	31.2	3.3	30.9	-7.7
Број на банки кои одговориле	15	15	15	15	15	15

Нето процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите "значително ќе се зголеми" и "делумно ќе се зголеми" и збирот на процентите "делумно ќе се намали" и "значително ќе се намали".

Карактеристики на процесот на кредитирање во вашата банка

Во следните две табели се прикажани одговорите на банките на одделни конкретни прашања поврзани со процесот на одобрување кредити*

Кредитирање на претпријатијата

Фактор/услов	1	2	3	4	5	
Број на години за кои се бараат финансиски извештаи	1	9	4	1		1-помалку од две, 2-две, 3-повеќе од две, 4-останато
Фреквентност на посети на клиентите и на потенцијалните клиенти		2	13			1-никогаш, 2-понекогаш, 3-редовно, 4-останато
Најчеста намена на одобрените кредити*	8	13	1			1- основни средства, 2-обртни средства, 3-ликвидност, 4-останато
Најчест сооднос на хипотеката и износот на кредитот*	6	11	1			1- помалку од два, 2-два, 3-повеќе од два, 4-останато
Достапност на кредитите без залог	6	7		1	1	1-да, 2-не, 3-само рамковните, 4-останато
Минимален број на гаранти	5	3			7	
Сооднос на приходите на гарантот и месечната отплата*	3	8	1	2	3	1-помалку од една третина, 2-една третина, 3-повеќе од една третина, 4-останато
Задолжителен ексклузивен однос со банката при долгорочно кредитирање	2	7	6			1-да, 2-не, 3-за некои намени, 4-останато
Кој ги одобрува кредитите?						1-управниот одбор, 2-кредитниот одбор, 3-управниот и кредитниот одбор, 4-останато
до 100.000 евра		9	2	2	2	1) Управниот одбор; 2) Кредитниот одбор; 3) Управниот и Кредитниот одбор; 4) останато
од 100.000 евра до 500.000 евра*		7	3	3	3	1) Управниот одбор; 2) Кредитниот одбор; 3) Управниот и Кредитниот одбор; 4) останато
над 500.000 евра*	2	3	5	5	2	1) Управниот одбор; 2) Кредитниот одбор; 3) Управниот и Кредитниот одбор; 4) останато
Вообичаено времетраење на постапката на одобрување кредит*	7	9	2			1-помалку од една седмица, 2-една до две седмици, 3-повеќе од две седмици, 4-останато
Колку изнесува просечното времетраење на реализација на хипотеките?	3	7	1	1	3	1-помалку од шест месеци, 2-од шест до дванаесет месеци, 3-една до две години, 4-повеќе од две години, 5-останато

*Одделни банки одговориле со повеќе од еден одговор

Кредитирање на населението

Фактор/услов	1	2	3	4	5	
Дали бројот на месеци на постојано вработување на барателот на кредит е релевантен при одобрувањето на кредит?	2	11				1-не, 2-да,
Колкав број на месеци на постојано вработување на барателот на кредит, вообичаено се зема предвид?	6	6	1			1-до шест месеци, 2-од шест до дванаесет месеци, 3-од 1 година до две години, 4-над две години
Најчест сооднос на хипотеката и износот на кредитот	4	9	1			1- помалку од два, 2-два, 3- повеќе од два, 4-останато
Достапност на кредитите без залог	8	3			2	1-да, 2-не, 3-само рамковните кредити, 4- останато
Минимален број на жиранти	6	3			4	
Сооднос на приходите на жирантот и месечната отплата*	3	11			1	1-помалку од една третина, 2- една третина, 3-повеќе од една третина, 4-останато
Автоматизирано одобрување на кредити на населението	4	7	1		1	1-да, 2-не, 3-останато
Задолжителен ексклузивен однос со банката при долгорочно кредитирање		11	2			1-да, 2-не, 3-за некои намени, 4-останато
Кој ги одобрува кредитите од над 20.000 евра?		10	2	1		1-управниот одбор, 2- кредитниот одбор, 3- управниот и кредитниот одбор, 4-останато
Вообичаено времетраење на постапката на одобрување кредит *	8	5	1			1-помалку од една седмица, 2-една до две седмици, 3- повеќе од две седмици, 4- останато
Колку изнесува просечното времетраење на реализација на хипотеките?	3	7			3	1-помалку од шест месеци, 2- од шест до дванаесет месеци, 3-една до две години, 4-повеќе од две години, 5-останато

*одделни банки одговориле со повеќе од еден одговор, додека некои банки не одговориле на прашањата